



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Responsio Ad Accusationes Quibus De Mala Doctrina  
Accusatur Apud S. Sedem Florentius De Cocq Ecclesiae S.  
Michaëlis Antverpiæ Ord. Præmonstrat. ... In Libello, Cui  
Titulus: Propositiones per Belgium ...**

**Cocq, Florentius de**

**Lovanii, 1693**

Accusatio Prima.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-40343**



## A C C U S A T I O P R I M A.

**N**ulla tentatio, quantumvis parva, ab homine superari potest sine gratie supernaturalis auxilio. Parte 3.  
Artis. 4.  
num. 10.

Textus: nec parva, nec magna tentatio potest ab homine superari, sic ut non peccet. Florentius de Cocq in Principiis totius Theol. pag. 394.

## R E S P O N S I O.

**L**oco citato, intelligo primò doctrinam illam (ut expressè ibidem addo) de tentatione, quæ deliberatè sentitur: non verò de illis, quæ in parte sensitivâ vix exortæ per se evanescent.

Secundò, fateor ibidem Conclusionem 2. & dico expressè in terminis, nos posse variis modis superare tentationem, etiam satis gravem sine Dei gratia, idque juxta illud S. Augustini lib. 21. de Civit. Dei c. 16. Nonnumquam apertissima vitia aliis vitiis vincuntur occultis. Et Epistola 29. aliquando vitium vitio tollitur, ut amore laudis amor pecuniæ.

Tertiò, ibidem doceo, quod etsi voluntas possit sine Dei gratia superare tentationem aliquam; numquam tamen ita eam superabit, prout illam superare debet: id est, vel quod in eam tunc sine Dei gratia incidet, vel eandem vincat labendo in aliud peccatum.

Quartò, addidi ibidem, quod illud tale vincere, non sit ita dicendum vincere, quam, ut ait S. Prosper c. 9. Carm. de ingratis. In vulnera vulnere surgat.

Quinto concludo cum S. Augustino loco citato de Civitate Dei, & dico ibidem: Tunc itaque victa vitia deputanda sunt, cum Dei amore vincuntur, quem nisi Deus ipse non donat. Quod & aliàs, docet idem S. Doctor contra Julianum lib. 5. cap. 8. ad victoriam vitiorum exigens Dei gratiam, Ut non aliâ reprobâ cupiditate, sed Dei charitate vincantur.

Cum verò expressè agam de tentatione, quæ deliberatè sentitur; & consultò in propositione accusatâ addiderim, sic non peccet: satis liquet agere me, & intelligere dictam propositionem de Victoriâ tentationis, quæ sit bona, & sit, sicut oportet: qualem victoriam sine Dei gratiâ negamus cum Sanctis Patribus, & aliis mox citandis.

## PROBATIONES DICTÆ SENTENTIÆ.

Sententiam, de qua acculor, probavi ibidem primò ex Scripturâ S. quod Psalmista *generaliter de omni tentatione dicat* Psal. 17. & fateatur, *in te eripiar à tentatione.* Id est, per Dei gratiam. 2. Quod Apostolus dicat enumeratis variis tentationibus ad Rom. 8. *Sed in omnibus his superamus propter eum, qui dilexit nos.* 3. Quod Matthæi 26. dicat Salvator: *Orate, ne intretis in tentationem.* Item, quod in oratione suâ orare jufferit, *Et ne nos inducas in tentationem.* Matth. 6. oratio autem sit evidentissima gratiæ Dei testificatio, juxta S. Augustinum mox citandum.

Secundò, probavi dictam sententiam ex Sacrosanctis Ecclesiæ Conciliis, & Summis Pontificibus. 1. Quidem ex testimonio Innocentii in Epist. 25. ad Concilium Carthagin. apud Augustinian. 91. post medium, ubi ita scribit: *Quotidiana præstat ille remedia, quibus nisi freti, confisquevitamur, nullatenus vincere humanos poterimus errores. Neesse est enim, ut quo auxiliante vincimus, eo iterum non adjuvante vincamur.*

Ex dicto Innocentii testimonio, duo Colligere hîc liceat: unum, quod divinum auxilium, seu remedium ad vincendos humanos errores, sive tentationes, vocet Pontifex *quodidanium*: quale remedium non esset aliàs agnoscendum, si sine Dei auxilio *leviores* tentationes superari possent: cum non pauci per multos etiam dies non sentiant tentationes graviore: qui consequenter juxta aliorum sententiam non indigerent ad hoc auxilio, seu remedio jam dicto.

Alterum est, quod dicat Pontifex, *Neesse est enim, ut quo auxiliante vincimus, eo iterum non adjuvante vincamur.* Id enim in obvio sensu nil aliud importat, nisi quod homo, qui *quotiescumque* vincit, per Dei auxilium vincat; quo destitutus ipse à tentatione vincatur.

Addidi testimonium Concilii Arausici Can. 9. dicentis: *Divini muneris est, cum & recta cogitamus, & pedes nostros à falsitate, & injustitia continemus.* Quo testimonio idem planè innuit, quod mox Innocentius: dicendo enim *divini muneris*, id est, gratiæ divinæ, donum esse, cum & recta cogitamus, & pedes nostros à falsitate, & injustitiâ continemus: idem dicit, ac *toties* divinâ gratiâ nos adjuvari, *quoties* pedes nostros ab injustitia, & tentationibus ad illam excitantibus continemus.

Enimverò, si vel *minimam tentationem* sine Dei gratiâ vinceremus, jam illud non esset divini muneris, sed naturæ virium: quod tamen *divini muneris* esse generaliter asserit Synodus Arausicana,

Citavi etiam (sed non allegando) Canonem 14. ejusdem Concilii, quem hic addo, & sic habet: *Nullus miser de QUANTACUMQUE MISE-*

RIA

RIA liberatur, nisi qui Dei misericordiam prævenitur. Dum dicit Synodus de quantacumque miseria, etiam levem tentationem indubiè comprehendit.

Idem testatur Celestinus in Epist. 1. Can. 9. adferens verba Zozyimi Papæ, & dicens: Quod ergo tempus ait (Zozymus) Interuenit, quo ejus non egeamus auxilio? IN OMNIBUS IGITUR ACTIBUS, COGITATIONIBUS, MOTIBUS, adjutor, & protector orandus est. Superbum est enim, ut QUIDQUAM sibi natura humana præsumat; clamante Apostolo, non est nobis Colluctatio &c. Ecce in omni cogitatione, motu, & actu adjutor, & protector orandus est Deus; & consequenter ad illud requirendum Dei protegentis auxilium: nam ut ait S. Augustinus Epistolâ 107. Prorsus non oramus Deum, sed orare nos fingimus, si nos ipsos, non illum credimus facere, quod oramus. Et rursus Epistolâ 89. Frustra enim rogantes Deum dicimus, ne nos inferas in tentationem, si hoc in nostrâ positum est potestate, ut nullo illius adjutorio id valeamus implere. Oramus autem Deum indubiè ad omnes tentationes, etiam leves superandas.

Tertiò probari potest ex Sanctis Ecclesiæ Patribus. Primò ex S. Cypriano serm. 7. de Oratione Domini, ubi ait: Quando rogamus, ne in tentationem incidamus, admonemur infirmitatis, & imbecillitatis nostræ, dum sic rogamus, ne quis se insolenter extollat, ne quis sibi superbè, atque arroganter ALIQUID assumat.

Sequitur S. Augustinus dicens l. de perfectione justitiæ cap. 21: Plane quisquis negat, nos orare debere, ne intremus in tentationem (negat autem hoc, qui contendit, ad non peccandum gratiæ Dei adjutorium non esse homini necessarium, sed solâ lege acceptâ, humanam sufficere voluntatem) ab auribus omnium removendum, & ore omnium anathematizandum esse non dubito. Notari hîc potest ad dictum jam Augustini testimonium, me consultò in propositione dixisse hominem sine Dei gratiâ non posse superare ullam tentationem, sic ut non peccet.

Addi potest S. Gregorius lib. in Psalmum 3. poeniten., in illud, ne derelinquas me Domine Deus meus. Illos, inquit, procul dubio Dominus relinquit, quibus constantiam in tribulatione non tribuit; necessariò enim sequitur, ut OMNI tentationi sit subditus, quicumque à Deo fuerit derelictus.

Et S. Bernardus sermone in octavam Paschæ: sic habet: QUOTIES ergo tentationi resistis, QUOTIES vincis malignum, noli propriis tribuere viribus; noli in te, sed magis in Domino gloriari.

Imò S. Ambrosius Epistola 84. docet, id pertinere ad veram & Christianam humilitatem, quod in omni actione, & tentatione divinum gratiæ auxilium invocemus. Audi ejus verba: Sicut enim alienus est à numero fidelium, & à sorte Sanctorum, qui in aliquo à Catholiciâ veritate dissentit, ita

*extra gratiam efficitur, qui aliquid de ejus plenitudine diffitetur: quasi homo auxilio Dei in QUADAM actionum suarum parte egeat, in QUADAM autem non egeat: sitque ullum tempus, ullumve momentum, quo perniciosum illi esse non possit, si ab eo Spiritus Sanctus defuerit.*

Neque dici potest, prædicta Conciliorum, Pontificum, SS. Patrum testimonia, dum ad quamvis tentationem superandam ibi exigunt divinæ gratiæ auxilium, intelligi debere, de generali Dei concursu, ac speciali providentiæ modo à divinâ per Christum gratiâ distincto: nam cum conflet prædicta Concilia, ac S. Patrem Augustinum in hâc causâ egisse contra Pelagianos (qui indubiè ejusmodi auxilium non negabant) nihil, aut parum contra illos aliâs confecerunt.

*Nec potest dici (loquimur cum Contensonio nobiscum hîc sentiente libro 8. dissert. 2. cap. 1. de necessitate gratiæ, speculat. 3. confectario 1.) Summos illos Ecclesiæ Catholicæ Pastores loqui de tentationibus gravibus, ad quas auxilium Dei necessarium esse definiunt. Non inquam, id potest dici, tum quia universaliter de omni tentatione loquuntur; nec luculentas Conciliorum, Romanorumque Pontificum definitiones licet pro humanæ rationis arbitrato, exceptionibus novis, & à Patrum traditione desertis eludere. Tum, quia ad vincendam quamcumque peccati in tentatione miseriam, quotidianis remediis nos indigere docent: levis autem tentatio est quædam miseria: quotidianum etiam remedium non est necessarium, nisi ad quotidianas tentationes, quæ utique non sunt in omnibus quotidie graves.*

Ob hæc, & alia S. Scripturæ, ac SS. Patrum testimonia, meritò docet Eminentissimus Cardinalis Bellarminus controvers. l. 5. de gratiâ & libero arbitrio cap. 7. in terminis NON POSSE SÔLIS NATURÆ VIRIBUS ULLAM VERAM TENTATIONEM SUPERARI. Et in decursu ejusdem capituli expressè scribit: **MAGIS CONSENTANEE AD SCRIPTURAS, ET PATRES LOQUUNTUR, QUI DICUNT NULLAM TENTATIONEM SINE DEI AUXILIO VINCI POSSE.**

Mirari hîc lubet, quomodo Accusatores nostri hanc tanti Cardinalis apertam sententiam audeant rogare per Belgiâ salutem, & fufum Jesu Christi sanguinem à Sanctâ Sede condemnari.

Bellarminum sequitur Pater Gabriel Vasquez. 1. 2. q. 109. a. 2. disp. 189. per totam: qui & signanter ait cap. 4. *Mibi verò multò probabilius, & rationi consentaneum visum est, indigere hominem aliquo auxilio gratiæ Dei per Christum distincto à dono Creationis, ne minimæ tentationi succumbat, & ab eâ superetur.* Citat insuper ille Gregor. Arim. in 2. dist. 28. q. 2. a. 1. Abulensem in caput 15. Matth. q. 178. Capreolum in 2. dist. 28. q. 1. a. 3. ad 3. Marsilium 1. q. 20. a. 3. concl. 4. & 5.

Addi etiam potest Petrus de Soto, qui instruct. Sacerd. lectione 16. de pœni-

(7)  
pœnitentiâ, ita scribit. Reverà docet nos CERTA FIDES, non nisi novo gratiæ Dei auxilio ullam tentationem nos posse vincere, aut ullum bonum opus efficere.

### ANIMADVERSIO AD DICTAM PROPOSITIONEM.

**V**idetur damnari per 30. Baii: non soli fures ii sunt & latrones, qui Christum Viam & Ostium Veritatis, & Vitæ negant, sed etiam qui . . . . docent . . . . tentationi ulli sine gratiæ ipsius adjuto resistere hominem posse, sic ut in eam non inducatur, aut ab eâ non superetur.

### R E S P O N S I O.

**O**bjectionem illam mihi met ipsi loco citato proposui, & respondi idem, quod scribit Pater Turrianus è Soc. Jesu opusc. 15. cap. 3. §. 1. ubi ait: Notandum id, quod notavit Pater Vasquez, nempe Illustrissimum Bellarminum fuisse Lovanii eo tempore, quo prædicta Bulla promulgata fuit. Et tamen ipse docuit (Lib. 5. de Grat. & Libero Arb. c. 7.) Nullam tentationem posse vinci sine gratiâ: quod non diceret, si propositio illa 30. damnaret suam opinionem: In alio ergo sensu damnatus est Bajus. Item cum Bellarminus doceat, posse viribus naturæ fieri aliquod opus bonum, tamen non utitur auctoritate prædictæ Bullæ: quod tamen faceret, si agnosceret sibi favere. Præterea ut testatur P. Vasquez loco citato (in 1. 2. Disp. 190. cap. 18. n. 179) Cardinalis Toletus sentiebat, nullam tentationem posse vinci, aut vitari sine gratiâ. Et tamen ipse auctoritate Pontificis Gregorii XIII. missus est ad illam Bullam promulgandam, & componendas lites Lovanii exortas circa illas Propositiones Baii.

Lubet audire ipsum P. Vasquez loco citato, qui objectâ sibi hac propositione, Non solum fures hi sunt, & latrones &c. responderet eam minime obesse dictæ opinioni nostræ accusatæ, eo quod eandem doceat Bellarminus: At ille (inquit) rectè noverat prædictam damnationem, imo & occasionem illius, nam & ipse Lovanii fuit eo tempore, quo contentiones inter Doctores exortæ fuerunt; & Romæ, cum prædicta Bulla edita & confirmata fuit; nihilominus, neque contra opinionem, quam docet de victoriâ tentationum, quidquam ex hac Bullâ sibi objicit; neque, cum docet posse fieri aliquod bonum opus ex propriis viribus sine auxilio gratiæ, auctoritate hujus Bullæ id confirmat: sciebat enim optimè, eam ad hoc nihil roboris habere; cum tamen hujus meminerit, & aliquas Propositiones in illâ damnatas adduxerit. Adde

Fran:

Franciscum Tolet. nostræ Societatis Religiosum, & postea Romanæ Ecclesiæ Cardinalem Illustriss. cum quo de hac re conveni, dum essem Romæ, in ea fuit sententiâ, quod NULLA TENTATIO, ETIAM MINIMA, sine auxilio gratiæ per Christum vinci possit, aut vitari sine peccato: & tamen ipse autoritate Apostolicâ Greg. 13. Lovanium missus est ad componendas lites de hac re inter Theologos, & ut curaret prædictam Bullam ab omnibus submissè recipi: sciebat igitur nihil suæ opinioni prædictam damnationem adversari.

Præterea docet dictus author ab ipso Toletio Bullæ promulgatore edoctus & informatus, quod omnes Bani Propositiones non eandem mereantur Censuram; & aliquas earumdem solummodò damnari ob rigidum iudicium, sive nimis atrocem Censuram, quâ aliorum opiniones criminabatur: quod si verum, & fides Vasqueziõ adhibenda, meritò hanc Propositionem ita condemnatam fuisse concludimus; tum ob atrocem Censuram, vocando contrariæ sententiæ Authores, *fures & latrones*: tum, quod eâ condemnatione non obstante, eandem opinionem expressè tradat Toletus ipsius Bullæ promulgator; & Bellarminus de vi Bullæ optimè instructus.

Sed ultra jam dictam responsionem, expressè addidi in solutione argumenti illius nobis objecti, quod dicta propositio, *Non solum fures & latrones &c.* non tantum condemnata sit ob dictam censuram acerbiozem, sed & addidi, quod sit in se falsa: cum possit homo sine gratia tentationi resistere, sic ut in eam non inducatur, aut ab ea non superetur, puta succumbendo alteri tentationi. Undè & consultò in conclusione additum est, *sic ut non peccet.*

De cætero, cum Accusatores nostri, nos hic & alibi insument Bajaniismi & Jansenianismi; adeoquæ ut constitutionibus summorum Pontificum repugnantes (quâ fide & intentione, non iudico) hinc contra eosdem profiteor, nos, & scholam nostram, omnes Apostolicæ Sedis constitutiones debitâ submissione revereri; & nos, ac nostra omnia illius iudicio plenè submittere.

## A C C U S A T I O   I I .

Parte 3.  
Articulo 4.  
num. II.

**N**ihil in S. Augustino familiarius, nisi hominem ad omne opus moraliter bonum exigere speciale Dei auxilium. Et additur, ita in terminis Florentius de Cocq in princip. totius Theolog. pag. 381.

Animadversio: eadem videtur cum 65. Bajana supra relata". Scilicet hæc, *Non nisi Pelagiano errore admitti potest usus liberi arbitrii bonus, sive non malus, & gratiæ Christi injuriam facit, qui ita sentit & docet.*

RES-